

Yli 55-vuotiaiden suomalaisten asumisen ennakointia koskeva tutkimus

Suomen Asumisen Apu ry

Jaakko Hyry

220405650 v.2

25.3.2022

Tutkimuksen toteutus

- 55 vuotta täyttäneet manner-suomalaiset

1.047

- 1047 vastaajaa
- Tutkimuksen kohderyhmä poimittu valtakunnallisesta Forum -internetpaneelistä
- Tulosten luottamusväli kokonaistuloksen (n=1001) osalta on +- 3,1 %-yksikköä 50% tulostasolla

- Kyselyn tekoaika 4.3. - 11.3.2022
- Kysymyksiin vastaaminen kesti 10 minuuttia
- Tutkimusaineisto on väestöedustava vastaajien sukupuolen, iän ja asuinalueen mukaan

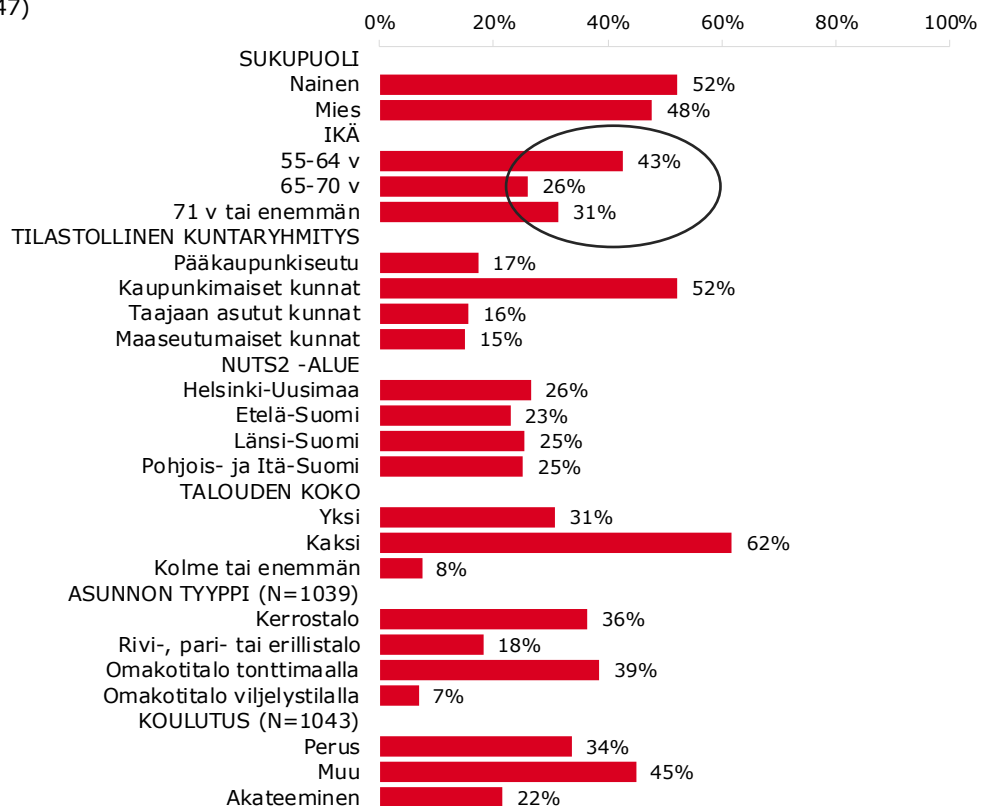
- Tutkimuskysymykset ja vastaajien keskeiset sosiodemografiset tiedot
- Kysymykset on suunniteltu Kuluttajaliiton ja Kantar Publicin yhteistyönä.

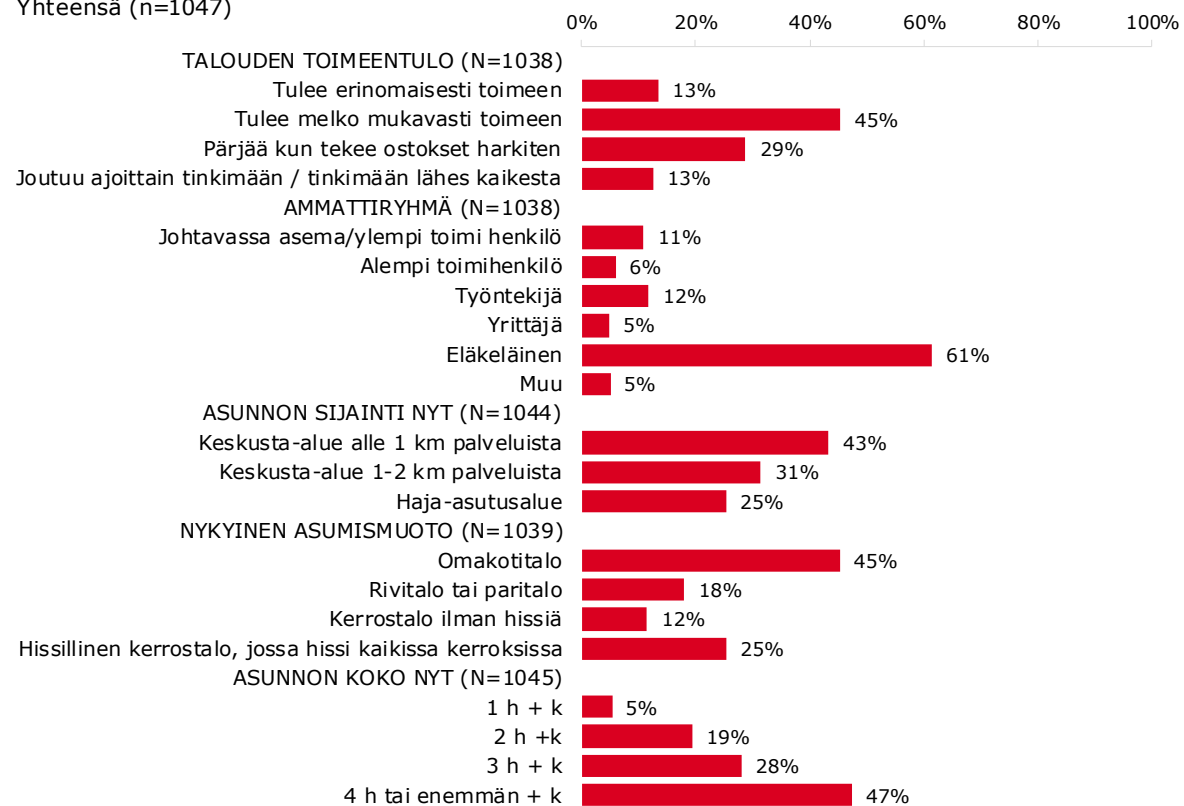
- Power Point-Raportti tuloksista kaikkien vastaajien tasolla ja keskeisistä taustatiedoista

Aineiston rakenne

Yhteensä (n=1047)

Yhteensä (n=1047)

Yhteenvedoa tuloksista

Asunnon sijainti nyt: Tutkimuksen kohdehenkilöiden asunnoista 43% sijaitsee keskusta-alueella alle 1 km etäisyydellä palveluista ja 31%:lla 1-2 km etäisyydellä palveluista. Neljäsosa asuu haja-asutusalueella. Keskusta-alueilla lähellä palvelua asuvat muita useammin pk-seudulla ja kaupunkimaisissa kunnissa asuvat, yhden hengen taloudet, akateemisesti koulutetut, erinomaisesti toimeen tulevat, hissillisissä kerrostaloissa asuvat, yksiöissä ja kaksioissa asuvat sekä ne, jotka eivät ole lainkaan miettineet tulevaa asumistaan ikääntymisen näkökulmasta.

Asunnon sijainti 10-15 v kuluttua: Selvästi yli puolet (59%) pitää 1-2 km etäisyydellä palveluista olevaa keskusta-aluetta itselleen parhaana asuinympäristönä 10-15 v kuluttua. Viidennes suosisi 1-2 km etäisyydellä palveluista olevaa keskusta-aluetta ja vain 14% suosisi haja-asutusaluetta. Haja-asutusalueen suosio tulevana asuinympäristönä laskee selvästi vastaajan iän lisääntyessä. Haja-asutusalue on vähiten suosittua yli 71-vuotiaisen, pääkaupunkiseudulla asuvien, yhden henkilön talouksien, akateemisesti koulutettujen, nyt keskusta-alueella asuvien, kerrostalossa nyt asuvien, yksiössä asuvien ja yhteisöasumisesta kiinnostuneiden keskuudessa.

Asumismuoto nyt: Selvä enemmistö (63%) yli 55-vuotiaista suomalaisista asuu omakoti-, rivi- tai paritaloissa. Yleisin yksittäinen asumismuoto on omakotitalo (45%), lähdes viidennes (18%) asuu tällä hetkellä rivi-tai paritalossa. Toiseksi yleisin (22%) on hissillinen kerrostalo, jossa hissi pysähtyy kaikissa kerroksissa. Niiden kerrostalojen osuus, joissa hissi ei pysähdy kaikissa asuin kerroksissa on vain 3% asunnoista. Hissittömissä kerrostaloissa asuu 11% kohdehenkilöistä. Omakotitalossa nyt asuvat ovat muita vähemmän kiinnostuneita yhteisöasumisesta tulevana asumismuotona.

Asumismuoto 10-15 v kuluttua: Tulevista asumismuodoista suosituin on kerrostalo (44%). Sen jälkeen tulevat rivitalo (23%) ja omakotitalo (20%). Asiaa ei osaa arvioida 9% vastanneista. Kerrostalo on tulevana asumismuotona selvästi suosituin pääkaupunkiseudulla ja myös kaupunkimaisissa kunnissa. Omakotitalo on suosituin maaseutumaisissa kunnissa. Kerrostalo on tulevana asumismuotona selvästi suosituin akateemisesti koulutettujen kuin peruskoulutettujen keskuudessa. Kaiken kaikkiaan nykyinen asumismuoto ja asunnon koko ennakoivat melko voimakkaasti myös arvioitua tulevaa asumismuotoa.

Asunnon hallintamuoto nyt: Pääosa (83%) asuu omistusasunnoissa. Vuokralla asuvien osuus on 14%, asumisoikeusasunnoissa asuu vain 2% yli 55-vuotiaista. Vuokralla asutaan sitä todennäköisemmin, mitä pienemmässä asunnossa nyt asutaan.

Asunnon hallintamuoto 10-15 v kuluttua: Omistusasunto on suosituin myös tulevaisuuden asumismuotona (62%). Alle viidennes (19%) suosisi vuokra-asumista ja osaomistusta 7%. Miehet kannattavat asunnon omistamista useammin kuin naiset. Samoin akateemiset useammin kuin alemman koulutuksen hankkineet. Omistusasunnon suosio on myös sitä suurempi, mitä parempi talouden toimeentulo on.

Yhteenvetoa tuloksista

Asunnon koko nyt: Tämänhetkiset asunnot ovat varsin suuria. Lähes puolet (47%) asuu 4 h + keittiö tai sitä isommassa asunnossa, 3h + k asuinnoissa asuu 28%. Yksioissä asuvien osuus on 5% ja kaksioiden 19%. Muita useammin yksioissä tai kaksioissa asuvat naiset, pk-seudulla ja kaupunkimaisissa kunnissa asuvat, yhden hengen taloudet, peruskoulutetut, päivittäisistä hankinnoistaan tinkivät, keskusta-alueella lähellä palveluita asuvat, kerrostaloissa asuvat, ne jotka eivät ole miettineet lainkaan tulevaisuuden asumistaan ikääntymisen ja näkökulmasta sekä ne, jotka ovat kiinnostuneita yhteisöasumisesta.

Asunnon koko 10-15 v kuluttua: Kolmen huoneen tai sitä suuremmat asunnot ovat suosituimpia myös tulevaisuuden asuntoina (46%). Kaksiota suosii tulevana asunnon kokona 41%. Yksion suosio on pienin (7%). Tulevaisuudessa kiinnostavan asunnon koko riippuu voimakkaasta talouden tämänhetkisestä koosta. Yhden henkilön talouksia kiinnostaa jatkossakin yksiöt tai kaksiot.

Kuinka paljon on mietitty asumista: Tulevaisuuden asumisen miettiminen ikääntymisen näkökulmasta jakaa vastaajat kahteen lähes yhtä suureen ryhmään. Yli 55-vuotiaista 55% on miettinyt tulevaisuuden asumistaan paljon tai melko paljon, 44% ilmoittaa miettineensä melko vähän tai ei lainkaan. Eniten tulevaisuuden asumistaan ikääntymisen näkökulmasta ovat miettineet naiset, pk-seudulla asuvat, akateemisesti koulutetut sekä yhteisöasumisesta kiinnostuneet.

Onko tehty muutoksia: Valtaosa (74%) ei ole tehnyt muutoksiaan asumiseensa tulevaisuutta ajatellen. Yli 55-vuotiaista 14% on vaihtanut asunnon sopivampaan ja 11% on tehnyt asumista helpottavia remontteja (yht. 25%). Eniten muutoksia ovat tehneet 65-70 vuotiaat, kahden henkilön taloudet, akateemisesti koulutetut, keskusta-alueella lähellä palveluja asuvat, hissillisessä kerrostalossa asuvat, ne jotka ovat miettineet paljon asumistaan ikääntymisen näkökulmasta, mutta myös yhteisöasumisesta kiinnostuneet.

Ajatteleeko asuvansa 10-15 vuoden kuluttua nykyisessä asunnossa: Alle puolet (48%) ajattelee asuvansa 10-15 vuoden kuluttua nykyisessä asunnossa, tosi asiasta varmojen osuus on vain 7%. Vastaajista 44% ei todennäköisesti tai missään tapauksessa ajattele asuvansa nykyisessä paikassa. Asiassa kantansa tässä vaiheessa lukkoon lyöneiden osuus on 15%, ehdollinen kanta on 77%:lla ja asiaa ei osaa arvioida 8% vastanneista.

Mitä paremmaksi talous arvioi toimeentulonsa, sitä todennäköisemmin aiotaan asua nykyisessä asunnossa myös 10-15 vuoden kuluttua. Ero on suuri talouksiin, joissa joudutaan ajoittain tai aina tinkimään hankinnoista. Todennäköisyys asua nykyisessä asunnossa myös tulevaisuudessa pienenee vastaajan iän lisääntyessä. Kaiken kaikkiaan todennäköisyys on pienin yli 71-vuotiailla, niiden keskuudessa jotka joutuvat tinkimään hankinnoista, hissittömässä kerrostalossa asuvilla sekä niiden keskuudessa, jotka ovat miettineet tulevaa asumista paljon.

Yhteenvetoa tuloksista

Tärkeimmät syyt muuttaa pois nykyisestä asunnostasi: Selvästi tärkein syy nykyisestä asunnosta pois muuttamiselle on terveyden tai toimintakyvyn heikkeneminen (55%). Seuraavaksi tärkeimmät perustelut ovat nykyisen asunnon ylläpidon työläys (32%) ja asunnon tuleminen liian kalliiksi (31%).

Mitä kodissa tulisi parantaa ikääntymisen takia (jos ajattelee jatkavansa asumista nykyisessä asunnossa): Useimmin mainittuja asioita nykyisen asunnon parantamiskohteiksi ovat WC- ja pesutilat (16%), sisäänkäynnin esteettömyys (15%), esteettömyys sisätiloissa (13%) ja asunnon lämmityskustannukset (13%). Alle neljännes (23%) arvioi, ettei mitään korjattavaa ole ja lähes kolmannes (31%) ei ole vielä selvittänyt mitä pitäisi parantaa tai korjata.

Onko kiinnostunut yhteisöasumisesta: Yhteisöasumisesta mahdollisena tulevaisuuden asumismuotona on kiinnostunut 17% yli 55-vuotiaista suomalaisista. Kielteisen kannan asiassa ottaa 63% ja viidennes ei osaa muodostaa kantaansa asiassa. Naiset (22%) ovat kiinnostuneempia yhteisöasumisesta kuin miehet (12%). Ero on suuri. Akateemisesti koulutetut ovat asiasta kiinnostuneempia kuin peruskoulutetut. Eniten asia kiinnostaa niitä, jotka ovat miettineet paljon asumistaan ikääntymisen näkökulmasta. Eri ikäryhmistä kiinnostus on suurinta 65-70 –vuotiaiden keskuudessa.

Millaista apua tai lisätietoa tarvitsee asumisen muutosten suunnittelussa : Vastaajista 42% ei osaa sano, millaista apua tai lisätietoa tarvitsisi asumisen muutosten suunnittelussa tai sen ennakoinnissa. Niiden kohdalla, jotka kokevat tarvitsevansa apua tai lisätietoa kysytyimpiä asioita ovat tieto asuntomarkkinoista (20%), tieto ennakoinnista yleensä (18%) ja tiedot asunnon korjaamisesta ja siihen saatavasta neuvonnasta.

Mikä olisi mieluisin tapa hankkia apua ja lisätietoa asumisen muutosten suunnittelussa ja ennakoinnissa: Kiinnostuneiden osalta mieluisin tapa hankkia apua ja lisätietoja ovat netti ja siellä olevat työkalut ja tietolähteet (44%). Henkilökohtainen neuvontaa pitää parhaana 37%. Kurssit tai luennot asiasta ovat mieluisin tapa 8%:lle. Nuorin ikäryhmä suosii nettiä ja sen työkaluja, henkilökohtainen neuvonta olisi mieluisinta yli 75-vuotiaille.

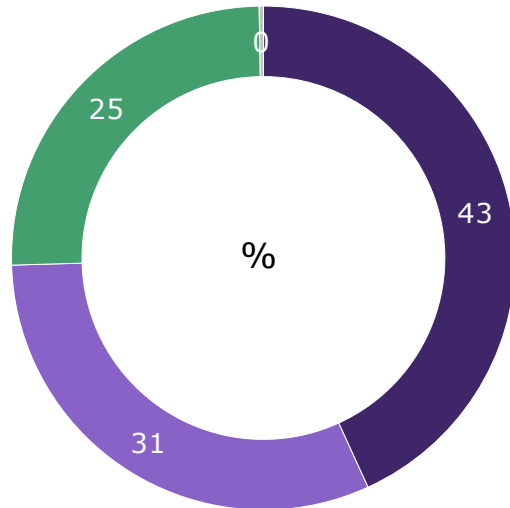
Minkä tahojen tulisi tukea ikääntyvien asumisen ennakointia: Selvästi useimmin tukea ikääntyvien asumisen ennakoinnissa odotetaan kaupungilta/kunnalta (72%). Hyvinvointialueelta odottaa tukea 49%. Sen jälkeen tulevat ARA (18%), järjestöt (10%), vuokraloyhtiöt (7%) ja kiinteistövälittäjät (4%).

Tulokset aihealueittain

Asunnon sijainti

Mikä alla olevista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten asuntosi sijaintia? Asuntosi sijaitsee...

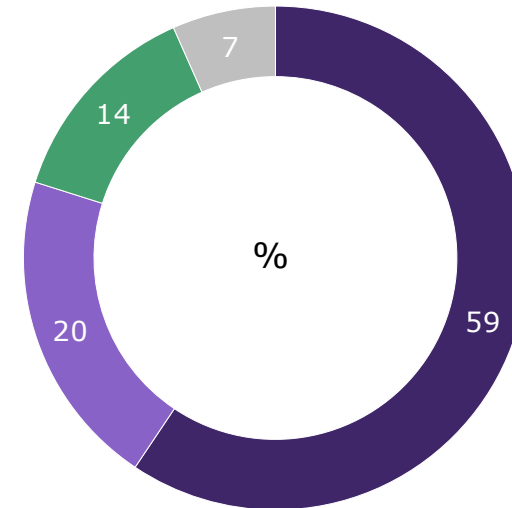
Yhteensä (n=1047)

- Kaupunki-/kuntakeskus/taajama-alueella alle 1 km etäisyydellä palveluista
- Kaupunki-/kuntakeskus/taajama-alueen läheis. n. 1-2 km etäisyydellä palvel.
- Haja-asutusalueella
- En osaa sanoa

Minkälainen asuinympäristö olisi mielestäsi paras sinulle 10-15 vuoden kuluttua?

Yhteensä (n=1047)

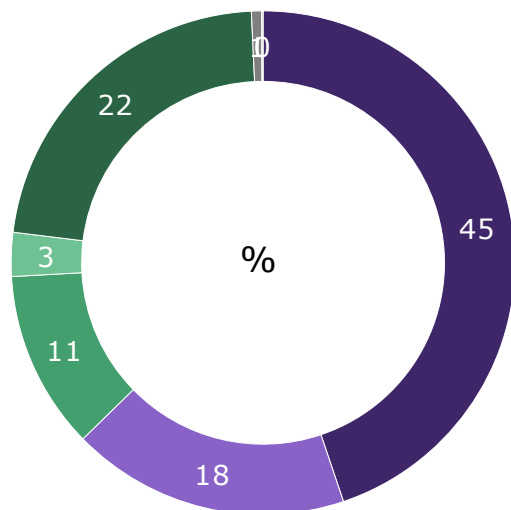

- Kaupunki-/kuntakeskus/taajama-alueella alle 1-2 km etäisyydellä palveluista
- Kaupunki-/kuntakeskus/taajama-alueen läheis. yli 1-2 km etäisyydellä palvel.
- Haja-asutusalue
- En osaa sanoa

Asumismuoto

Mikä on nykyinen asumismuotosi?

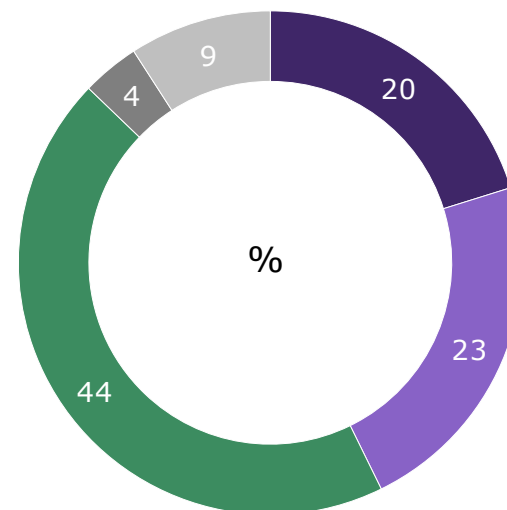
Yhteensä (n=1047)

- Omakotitalo
- Rivitalo tai paritalo
- Kerrostalo ilman hissiä
- Hissillinen kerrostalo, jossa hissi ei lähde ja pysähdy kaikissa asuinkerroksissa
- Hissillinen kerrostalo, jossa hissi lähtee ja pysähtyy kaikissa asuinkerroksissa
- Muu, mikä?
- En osaa sanoa

Mikä asumismuoto olisi mielestäsi sinulle paras 10-15 vuoden kuluttua?

Yhteensä (n=1047)

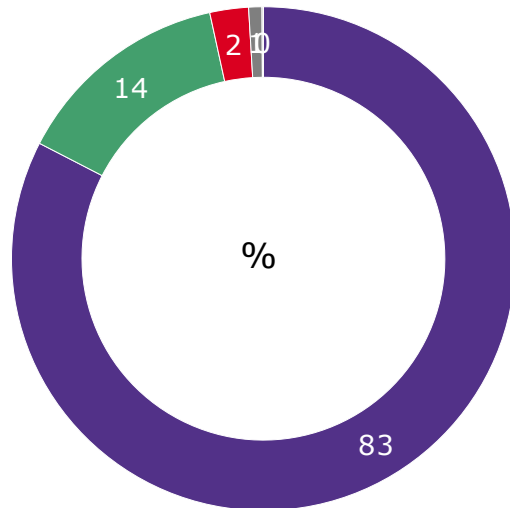

- Omakotitalo
- Rivitalo
- Kerrostalo
- Joku muu, mikä?
- En osaa sanoa

Asunnon hallintamuoto

Mikä on asunnon hallintamuoto?

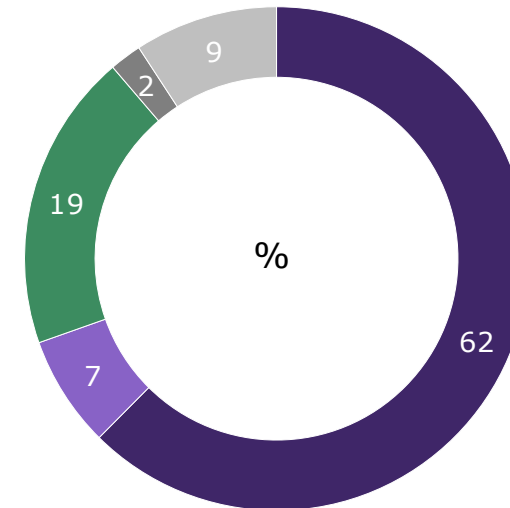
Yhteensä (n=1047)

- Omistusasunto
- Vuokra-asunto
- Asumisoikeusasunto
- Joku muu
- En osaa sanoa

Minkälainen asumisen hallintamuoto olisi mielestäsi paras 10-15 vuoden kuluttua?

Yhteensä (n=1047)

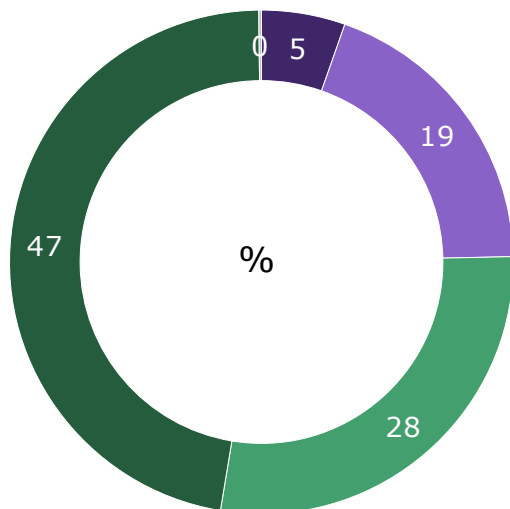

- Omistusasunto
- Osaomistus (=asumisoikeus)
- Vuokra-asunto
- Joku muu, mikä?
- En osaa sanoa

Asunnon koko

Minkä kokoinen nykyinen asuntosi on?

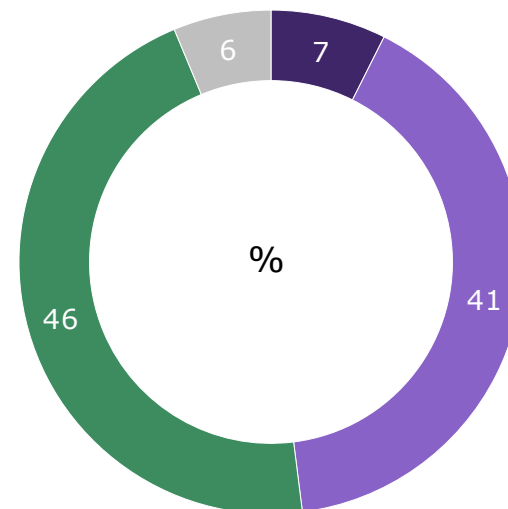
Yhteensä (n=1047)

- 1 h + k
- 2 h + k
- 3 h + k
- 4 h tai enemmän + k
- En osaa sanoa

Minkä kokoinen asunto olisi mielestäsi paras 10-15 vuoden kuluttua?

Yhteensä (n=1047)

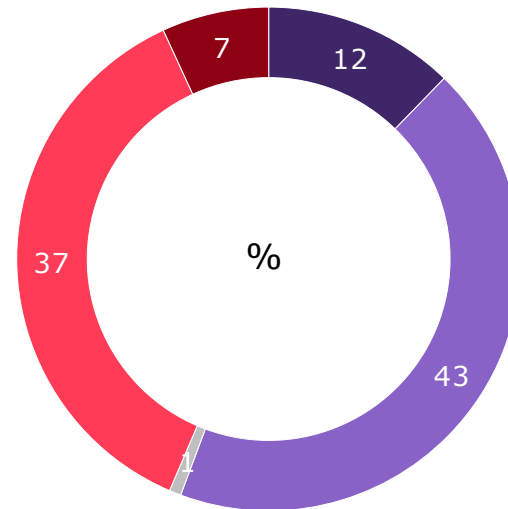

- 1 h + k
- 2 h + k
- 3 h tai enemmän + k
- En osaa sanoa

Kuinka paljon on miettinyt asumista ikääntymisen näkökulmasta

Kuinka paljon olet miettinyt tulevaisuuden asumistasi ikääntymisen näkökulmasta?

Yhteensä (n=1047)

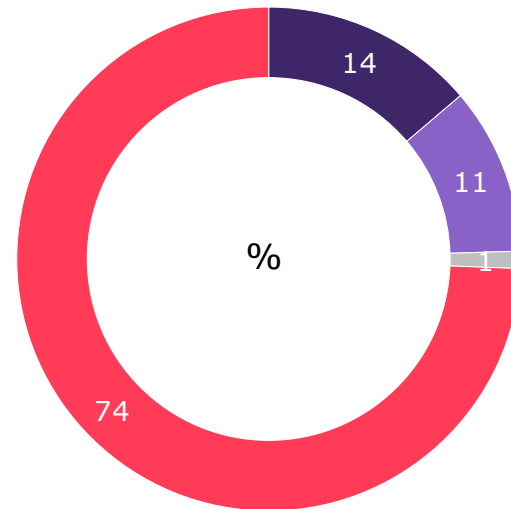

- Paljon
- Melko paljon
- En osaa sanoa
- Melko vähän
- En lainkaan

Onko tehnyt muutoksia ajatellen tulevaisuuden asumista

Oletko jo tehnyt seuraavia muutoksia ajatellen tulevaisuuden asumistasi ikääntymisen näkökulmasta?

Yhteensä (n=1047)

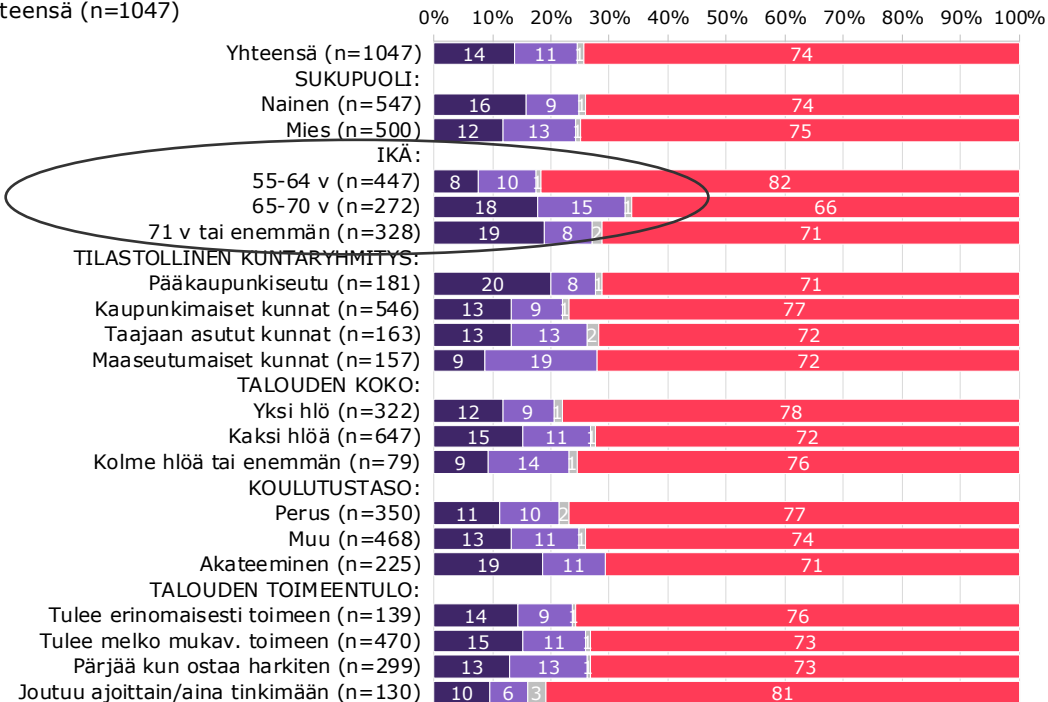

- Olen vaihtanut asuntoani sopivampaan, jotta asumiseni olisi helpompaa
- Olen tehnyt asumistani helpottavia remontteja
- En osaa sanoa
- En ole tehnyt muutoksia

Onko tehnyt muutoksia ajatellen tulevaisuuden asumista

Oletko jo tehnyt seuraavia muutoksia ajatellen tulevaisuuden asumistasi ikääntymisen näkökulmasta?

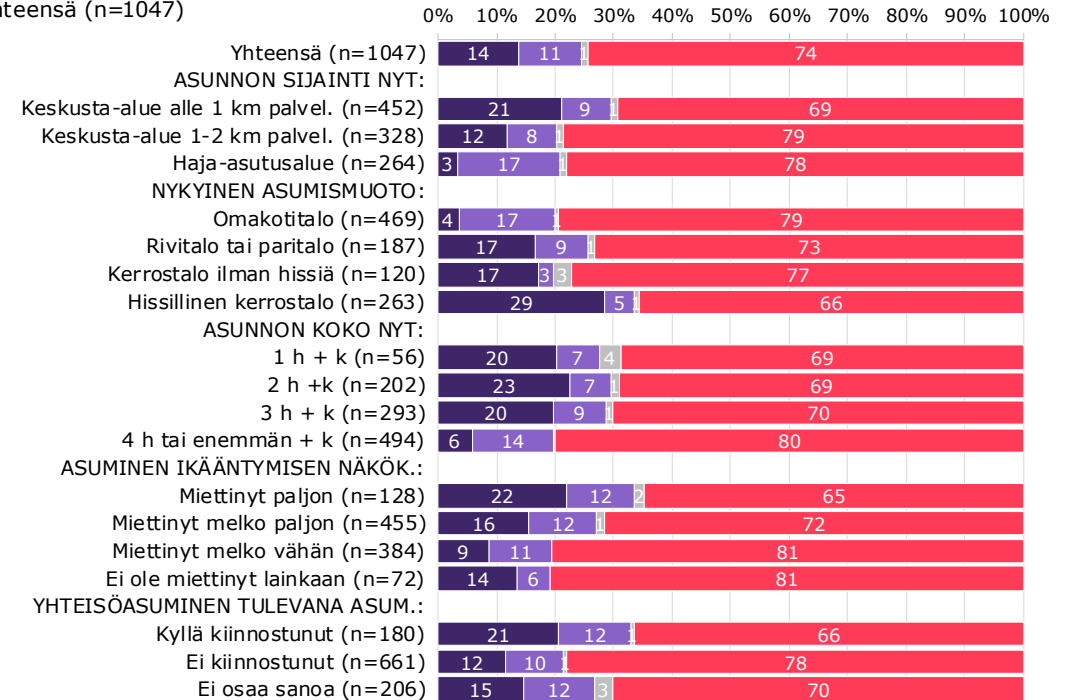
Yhteensä (n=1047)

- Olen vaihtanut asuntoani sopivampaan, jotta asumiseni olisi helpompaa
- Olen tehnyt asumistani helpottavia remontteja
- En osaa sanoa
- En ole tehnyt muutoksia

Oletko jo tehnyt seuraavia muutoksia ajatellen tulevaisuuden asumistasi ikääntymisen näkökulmasta?

Yhteensä (n=1047)

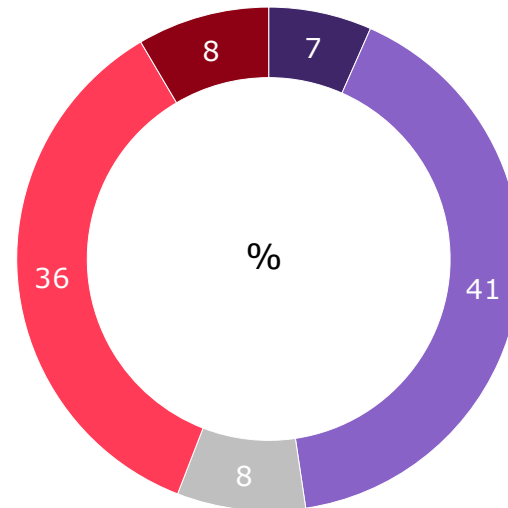

- Olen vaihtanut asuntoani sopivampaan, jotta asumiseni olisi helpompaa
- Olen tehnyt asumistani helpottavia remontteja
- En osaa sanoa
- En ole tehnyt muutoksia

Ajatteleeko asuvansa 10-15 vuoden kuluttua nykyisessä asunnossa

Ajatteletko asuvasi 10-15 vuoden kuluttua nykyisessä asunnossasi?

Yhteensä (n=1047)

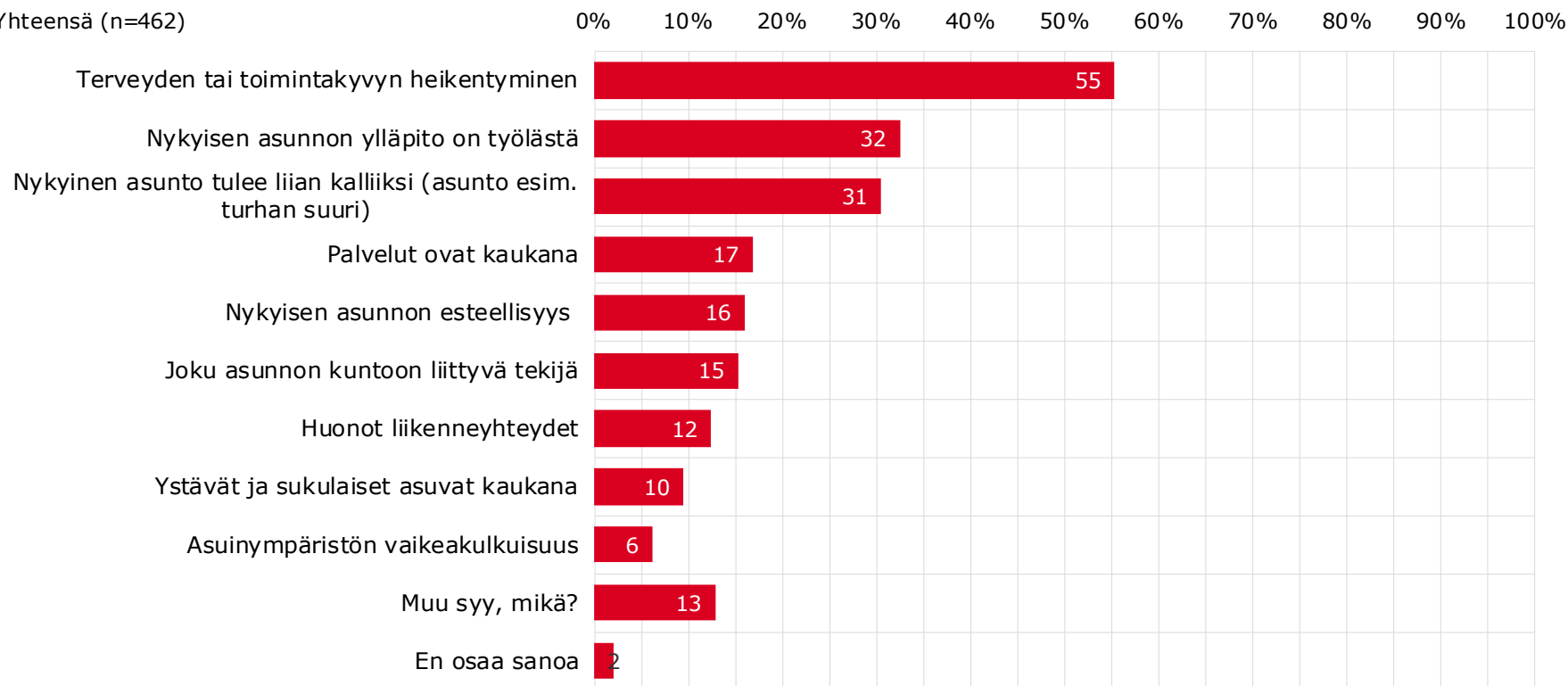
- Aivan varmasti
- Melko todennäköisesti
- En osaa sanoa
- Todennäköisesti en
- En missään tapauksessa

Tärkeimmät syyt muuttaa pois nykyisestä asunnostasi

Mitkä ovat mielestäsi tärkeimmät syyt muuttaa pois nykyisestä asunnostasi?

Voit valita useampia syitä.

Yhteensä (n=462)

■ Yhteensä (n=462)

Mitä kodissa tulisi parantaa ikääntymisen takia

Jos asumisen jatkaminen nykyisessä asunnossa vaatii muutoksia tai korjauksia, niin mitä osa-alueita kodissasi tulisi parantaa ikääntyessäsi? Voit valita useamman kohdan.

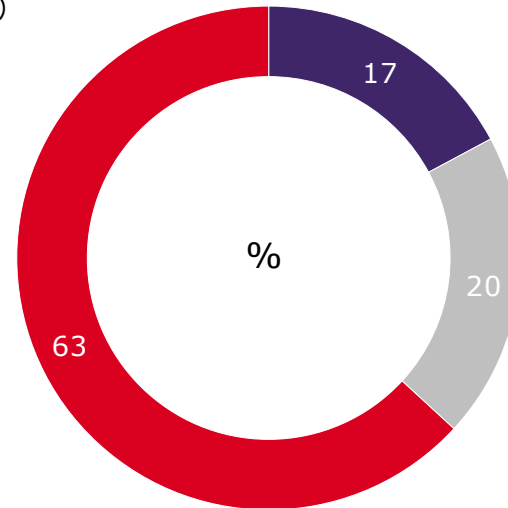

Onko kiinnostunut yhteisöasumisesta

Yhteisöasuminen on asumismuoto, jossa on oman asunnon lisäksi yhteisiä tiloja esim. yhteiskeittiö, yhteinen oleskelutila, tai muita tiloja, joissa voidaan tehdä asioita yhdessä muiden kanssa.

Oletko kiinnostunut yhteisöasumisesta mahdollisena tulevaisuuden asumisesi muotona?

Yhteensä (n=1047)

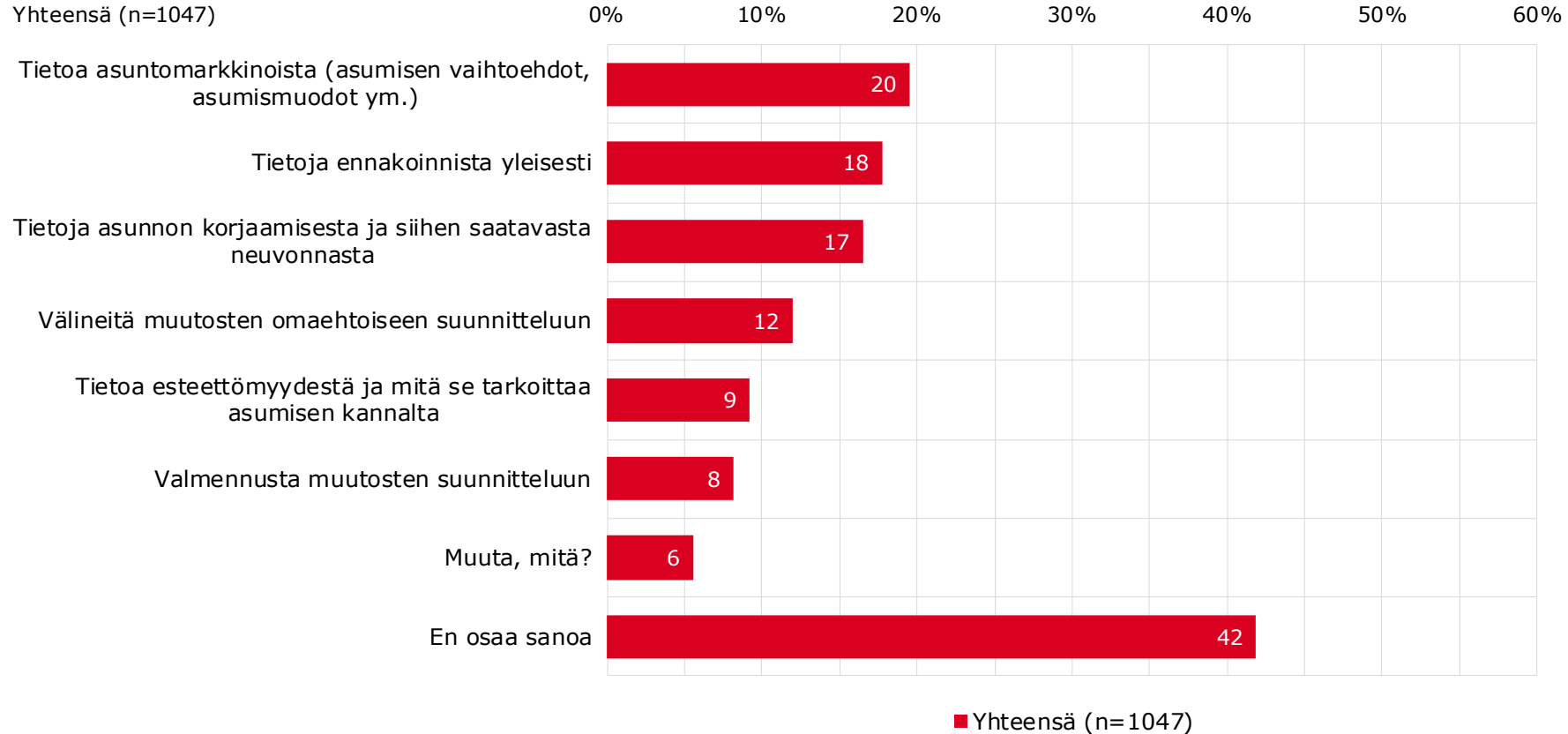
■ Kyllä

■ En osaa sanoa, en tunne asiaa riittävästi, että osaisin vastata

■ En

Millaista apua tai lisätietoa tarvitsee asumisen muutosten suunnittelussa tai sen ennakoinnissa

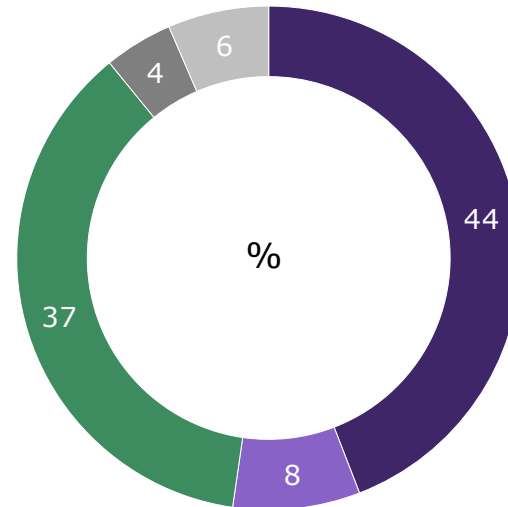
Millaista apua tai lisätietoa tarvitset asumisen muutosten suunnittelussa tai sen ennakoinnissa?
Voit valita useamman vaihtoehdon.

Mikä olisi mieluisin tapa hankkia apua ja lisätietoa asumisen muutosten suunnittelussa ja ennakoinnissa

Mikä olisi sinulle mieluisin tapa hankkia apua ja lisätietoa asumisen muutosten suunnittelussa ja ennakoinnissa?

Yhteensä (n=609)

- Mieluimmin käytän netissä olevia työkaluja ja tietolähteitä
- Mieluimmin osallistuisin kursseille tai luennoille
- Haluaisin mieluimmin henkilökohtaista neuvontaa
- Joku muu tapa, mikä?
- En osaa sanoa

Yhteystiedot

Suomen Asumisen Apu ry

asumisenapu.fi
saaennakoida.fi
Facebook: @asumisenapu

p. 050 520 6046

Yhteistyössä / tutkimuksen rahoitus:

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

